

Udviklingen i elever i specialtilbud

Af Nadja Christine Hedegaard Andersen, NCA@kl.dk

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526
Dok. ID: 2812137

E-mail: NCA@kl.dk
Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 22

Formålet med dette analysenotat er at beskrive udviklingen i andelen af elever i specialtilbud, samt belyse forskellene mellem elever i almenklasser og elever i specialtilbud på parametre som socioøkonomisk baggrund, psykiatriske diagnoser, folkeskolens afgangseksamen samt de unges videre forløb ud i uddannelsessystemet efter folkeskolen.

Analysens hovedkonklusioner

- Andelen af elever i specialtilbud er over de sidste fire skoleår steget fra 4,8 pct. i skoleåret 2015/16 til 5,3 pct. i skoleåret 2018/19, svarende til en stigning på 0,6 procentpoint.
- Især indskolingen har haft en kraftig stigning i andelen af elever i specialtilbud.
- Antallet af elever i dagbehandlingstilbud/-hjem er steget med 15 pct. siden 2011/12.
- Elever i specialtilbud kommer oftere fra familier fra de laveste indkomstgrupper, moren har oftere en lavere tilknytning til arbejdsmarkedet og forældrenes højest fuldførte uddannelsesniveau er oftere grundskole end elever i almenklasser.
- Andelen af elever med en psykiatrisk diagnose er steget både blandt elever i almenklasser og elever i specialtilbud. I 2018/19 havde 66 pct. af elever i specialtilbud en psykiatrisk diagnose, blandt elever i almenklasser er andelen 5 pct.
- 80 pct. af eleverne, der gik i 9. klasse i en almenklasse i skoleåret 2012/13 havde afsluttet eller var i gang med en ungdomsuddannelse fire år efter 9. klasse. Blandt elever, der i 9. klasse gik i et specialtilbud, er andelen 27 pct.

Indhold

1	Baggrund og indledning	3
2	Metode og data.....	4
3	Segregeringsgraden i de kommunale grundskoler	5
3.1	Udviklingen i segregeringsgraden	5
3.2	Segregeringsgraden fordelt på klassetrin.....	7
3.3	Udviklingen i de forskellige specialtilbud	9
4	Segregeringsgraden i de kommunale og de frie grundskoler	11
4.1	Udviklingen i segregeringsgraden	11
4.2	Segregeringsgraden fordelt på klassetrin.....	12
5	Socioøkonomisk baggrund.....	13
5.1	Køn	13
5.2	Indkomst	13
5.3	Morens tilknytning til arbejdsmarkedet	14
5.4	Forældrenes højest fuldførte uddannelsesniveau	14
5.5	Herkomst	15
6	Psykiatriske diagnoser	16
6.1	Andelen af elever med psykiske diagnoser	16
6.2	Udviklingen i andelen af elever med psykiske diagnoser	16
7	Tilbageførte elever.....	18
8	9. klasses afgangseksamen	19
9	Overgangen til ungdomsuddannelse.....	21

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526

Dok. ID: 2812137

E-mail: NCA@kl.dk

Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 2 af 22

1 Baggrund og indledning

I 2012 blev der indført en målsætning om, at 96 procent af eleverne i folkeskolen skulle inkluderes i den almindelige undervisning i 2015. Baggrunden for beslutningen var, at flere børn skulle opleve en hverdag, hvor de var en del af det almene fællesskab.

I 2016 blev 96 procent-målsætningen afskaffet. Siden 2015/16 har andelen af elever, der modtager undervisning i et specialtilbud været stigende. I skoleåret 2015/16 gik knap 4,8 pct. af eleverne i de kommunale grundskoler i et specialtilbud. I 2018/19 var andelen af elever i specialtilbud steget til godt 5,3 pct.

I dette analysenotat analyseres udviklingen i andelen af elever i specialtilbud, kaldet segregeringsgraden, i de kommunale grundskoler i perioden 2011/12-2018/19. Derudover belyses forskellene mellem elever i almenklasser og elever i specialtilbud på parametre som socioøkonomisk baggrund, psykiatriske diagnoser, folkeskolens afgangseksamen samt de unges videre forløb ud i uddannelsessystemet efter folkeskolen.

Segregeringsgraden er i nuværende analysenotat defineret ved antallet af elever, der går i specialtilbud i forhold til det samlede antal elever i grundskolen. Elever i specialtilbud er elever, der går i specialklasse, specialskole, dagbehandlingstilbud/-hjem mv.

Det modsatte af segregeringsgraden er inklusionsandelen. En inklusionsandel på 96 pct. betyder, at andelen af elever i specialtilbud er 4 pct.

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526
Dok. ID: 2812137

E-mail: NCA@kl.dk
Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 22

2 Metode og data

Data

Analysen bygger på registerdata fra Danmarks Statistik. Elevregisteret samt institutionsregistreret anvendes til at identificere elever i de kommunale folkeskoler 0.-10. klasse pr. 1. oktober i det pågældende skoleår.

Grundskoleregistret anvendes til at identificere, hvilken klassetype (normalklasse/specialklasse) den pågældende elev går i. Data vedr. klasstype registreres d. 5. september i det pågældende skoleår.

Elever i specialtilbud

Elever er registreret som at gå i specialtilbud, hvis de:

- ❖ modtager undervisning i mere end 9 timer om ugen i en specialklasse på en folkeskole
- ❖ modtager undervisning i mere end 9 timer om ugen i en specialklasse på en ungdomsskole
- ❖ modtager undervisning i en specialskole
- ❖ modtager undervisning i et dagbehandlingstilbud eller behandlingshjem

Kommunale grundskoler

I notatet analyseres der på alle elever i de kommunale grundskoler. Kommunale grundskoler dækker over:

- Folkeskoler
- Specialskoler
- Kommunale ungdomsskoler og ungdomskostskoler
- Dagbehandlingstilbud og behandlingshjem

I afsnit 4 analyseres der desuden og på segregeringsgraden for alle grundskoler. Dvs. ovenstående kommunale grundskoler samt efterskoler og frie grundskoler.

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526
Dok. ID: 2812137

E-mail: NCA@kl.dk
Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 22

3 Segregeringsgraden i de kommunale grundskoler

Dato: 21. januar 2020

 Sags ID: SAG-2018-05526
 Dok. ID: 2812137

 E-mail: NCA@kl.dk
 Direkte: 3370 3360

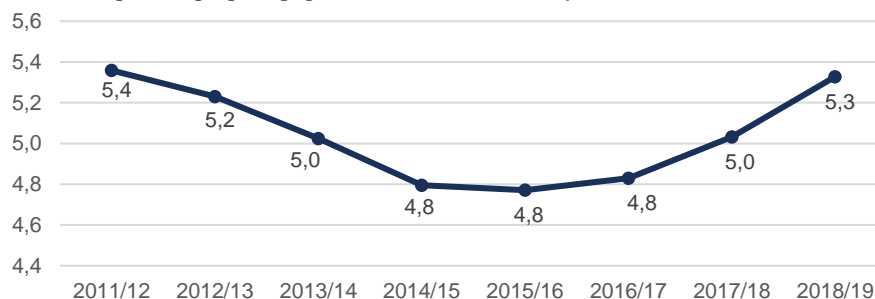
 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 5 af 22

3.1 Udviklingen i segregeringsgraden

Andelen af elever, der går i specialtilbud – kaldet segregeringsgraden – har været stigende siden 2015/2016. I 2015/2016 modtog knap 4,8 pct. af eleverne i de kommunale grundskoler undervisning i et specialtilbud. I 2018/2019 var andelen af elever i specialtilbud steget til godt 5,3 pct., svarende til en stigning på 0,6 procentpoint.

Før skoleåret 2015/16 var andelen af elever, der gik i et specialtilbud faldende.

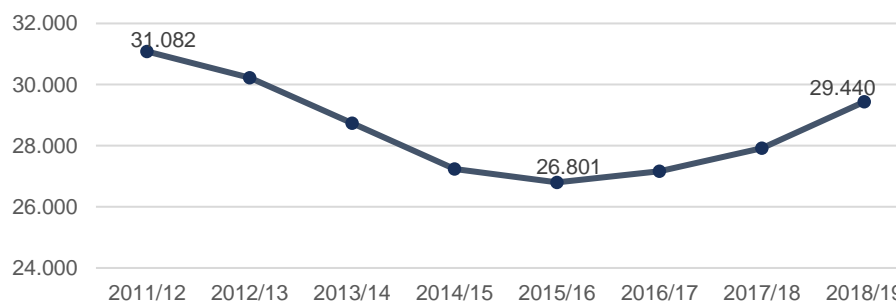
Figur 3.1
Udviklingen i segregeringsgraden 2011/12 - 2018/19, pct.

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Stigningen i segregeringsgraden skyldes, at antallet af elever i specialtilbud er steget, samtidig med at antallet af elever i de kommunale grundskoler er faldet i perioden 2015/16-2018/19, jf. figur 3.2 og figur 3.3.

I 2011/12 modtog godt 31.000 elever undervisning i specialtilbud, i 2015/16 var antallet faldet med 4.300 elever til knap 27.000 elever, jf. figur 3.2. I 2018/19 er antallet af elever steget med 2.600 elever til godt 29.400 elever, der modtager undervisning i et specialtilbud i folkeskolen, siden 2015/16, svarende til en stigning på 9,8 pct.

Figur 3.2
Udviklingen i antallet af elever i specialtilbud 2011/12 - 2018/19

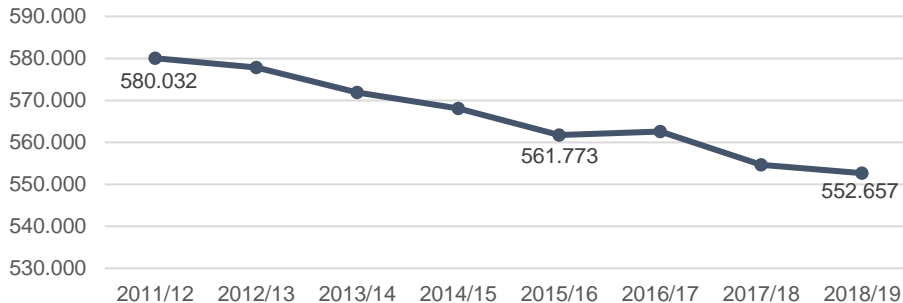
Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Antallet af elever i de kommunale grundskoler er faldet med 2,3 pct. fra 2015/16 til 2018/19, jf. figur 3.3.

Figur 3.3

Udviklingen i antallet af elever i de kommunale grundskoler 2011/12 - 2018/19

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526

Dok. ID: 2812137

E-mail: NCA@kl.dk

Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

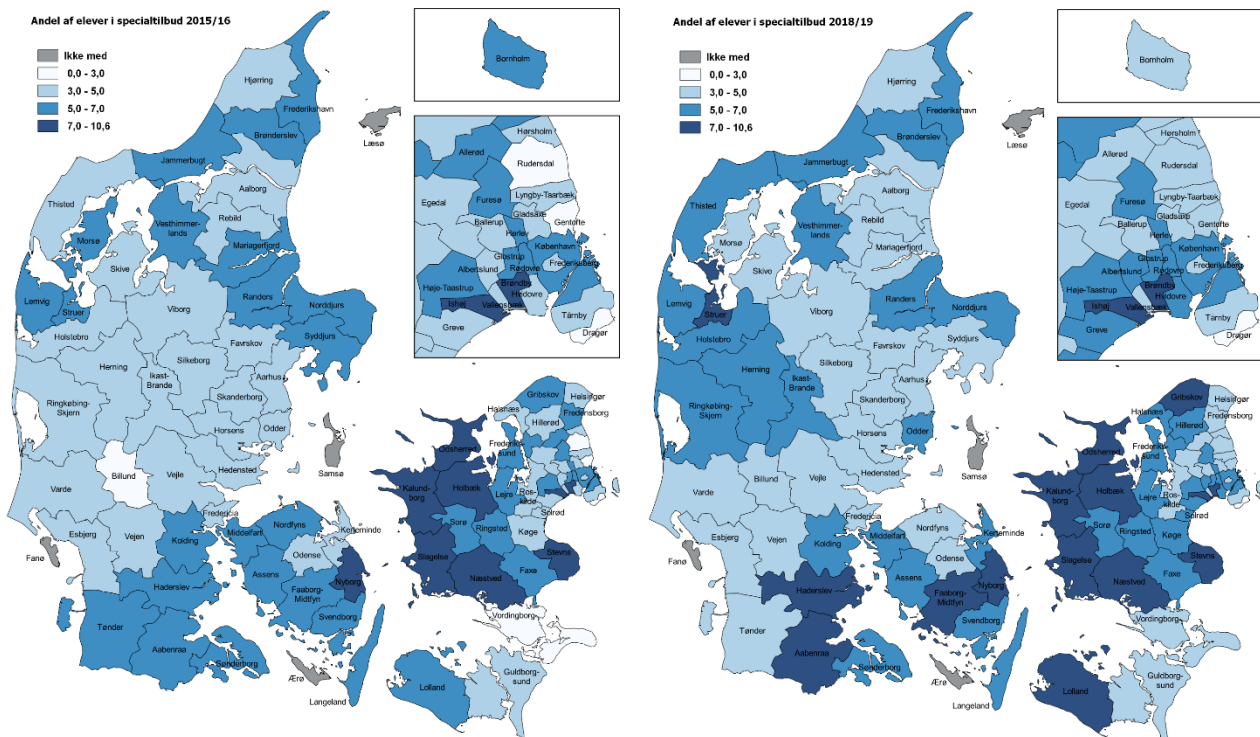
www.kl.dk

Side 6 af 22

I skoleåret 2015/16 var andelen af elever i specialtilbud højest i de vestsjællandske kommuner. I skoleåret 2018/19 ligger de vestsjællandske kommuner stadig højest, de har dog fået selskab af andre kommuner med en andel på over 7 pct. Det drejer sig om Lolland, Nyborg, Faaborg-Midtfyn, Haderslev, Aabenraa, Struer, Ishøj, Brøndby og Gribskov Kommuner.

Figur 3.4

Kort over andelen af elever i specialtilbud kommunefordelt i 2015/16 og 2018/19

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse. Fordelt ud på baggrund af elevernes bopælskommune. Der er ikke oplyst segeregeringsgrad for Samsø, Læsø, Ærø og Fanø på grund af for få elever.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

3.2 Segregeringsgraden fordelt på klassetrin

Segregeringsgraden stiger for hvert klassetrin. I 0. klasse er 3,1 pct. af eleverne i et specialtilbud i skoleåret 2018/19. I 9. klasse gik 7,2 pct. af eleverne i et specialtilbud. I 10. klasse gik 17,6 pct. af eleverne i de kommunale skoler i et specialtilbud.

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526
Dok. ID: 2812137

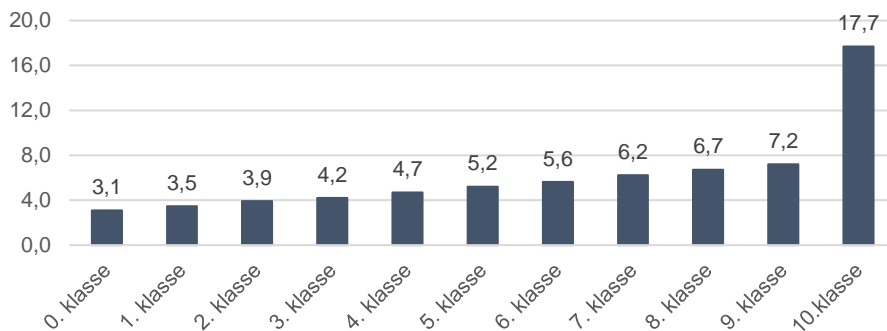
E-mail: NCA@kl.dk
Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 22

Figur 3.5

Segregeringsgraden fordelt på klassetrin 2018/19, pct.

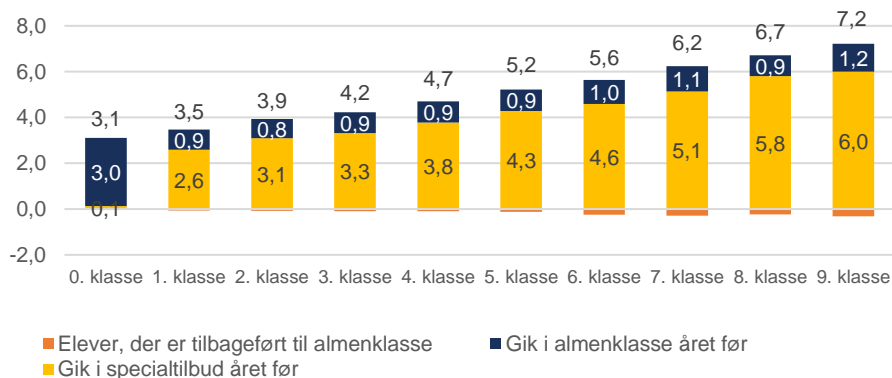
Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Dvs. for hvert klassetrin kommer der nye elever ind i specialtilbud, som gik i en almenklasse året før, jf. figur 3.6. Blandt de 7,2 pct. segregerede elever i 9. klasse havde 20 pct. af eleverne gået i en almenklasse året før, 80 pct. af eleverne havde også gået i et specialtilbud året før, jf. figur 3.7.

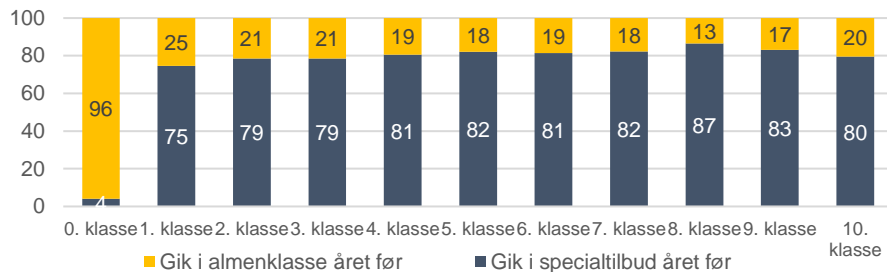
Figur 3.6

Fordelingen af gengangere og nye elever i specialtilbud pr. klassetrin, 2018/19

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Figur 3.7
Fordelingen af gengangere og nye elever i specialtilbud pr. klassetrin, 2018/19

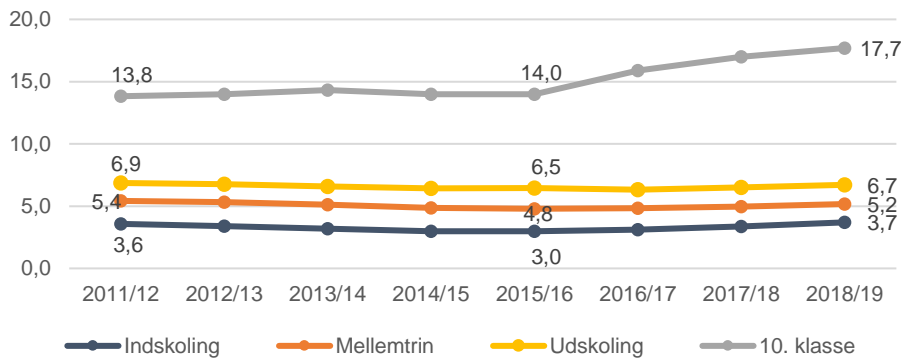
Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Andelen af elever i specialtilbud er steget med 0,7 procentpoint i indskolingen fra skoleåret 2015/16 til 2018/19, jf. figur 3.8, svarende til en stigning på 23,9 pct., jf. figur 3.9.

I mellemtrinene er segregeringsgraden steget med 0,4 procentpoint i samme periode, svarende til en stigning på 8,2 pct., jf. figur 3.8 og figur 3.9. I udskolingen er segregeringsgraden steget med 0,2 procentpoint, svarende til 3,8 pct.

I 10. klasse er segregeringsgraden steget med 3,7 procentpoint fra skoleåret 2015/16 til 2018/19, svarende til en stigning på 26,4 pct.

Figur 3.8
Udviklingen i segregeringsgraden fordelt på klassetrin 2011/12 - 2018/19

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Dato: 21. januar 2020

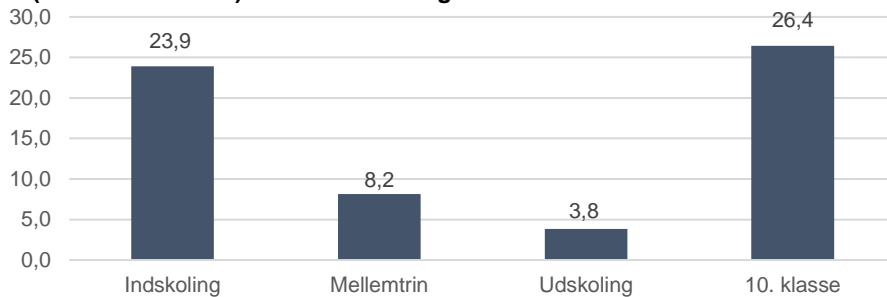
Sags ID: SAG-2018-05526
Dok. ID: 2812137

E-mail: NCA@kl.dk
Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

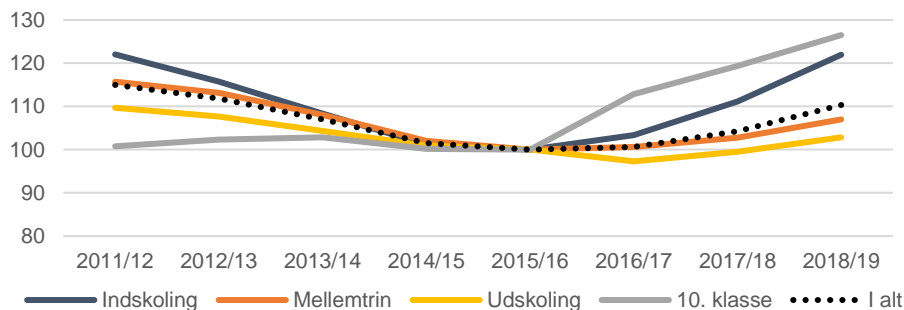
www.kl.dk
Side 8 af 22

Figur 3.9
Den procentvise udvikling i segregeringsgraden over de sidste fire skoleår (2015/16 - 2018/19) i de kommunale grundskoler

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

På tværs af alle klassetrin er antallet af elever i specialtilbud steget med 2.600 elever siden 2015/16, svarende til 10 pct., *jf. figur 3.10*. Stigningen er sket både i indskoling, melletrin, udskoling og i 10. klasse. Dog markant større stigning i indskoling og 10. klasse.

I indskoling er antallet af elever i specialtilbud steget med 21,9 pct. siden 2015/16, mens antallet af elever i specialtilbud i 10. klasse er steget med 26,5 pct., *jf. figur 3.10*.

Figur 3.10
Udviklingen i antallet af elever i de enkelte specialtilbud, indeks 2015/16=100

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

3.3 Udviklingen i de forskellige specialtilbud

I figur 3.11 ses der på fordelingen af elever i de forskellige typer af specialtilbud. I 2018/19 gik 56 pct. af eleverne i specialklasse, 32 pct. gik på en specialskole, 11 pct. gik i dagbehandlingstilbud og 1 pct. gik i et specialtilbud på en ungdomsskole/ungdomskostskole.

Selvom andelen af elever i specialtilbud stort set er den samme i skoleåret 2018/19 som ved implementeringen af 96 procent-målsætningen i 2011/12, er fordelingen af elever i de forskellige specialtyper lidt forskellig i de to skoleår.

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526

Dok. ID: 2812137

E-mail: NCA@kl.dk

Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 9 af 22

Fra 2011/12 til 2018/19 er der sket en udvikling mod en højere andel af elever i dagbehandlingstilbud og -hjem. Derimod er andelen af elever i specialklasser faldet fra at udgøre 59 pct. af eleverne i specialtilbud i 2011/12 til at udgøre 56 pct. i 2018/19, jf. figur 3.11.

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526
Dok. ID: 2812137

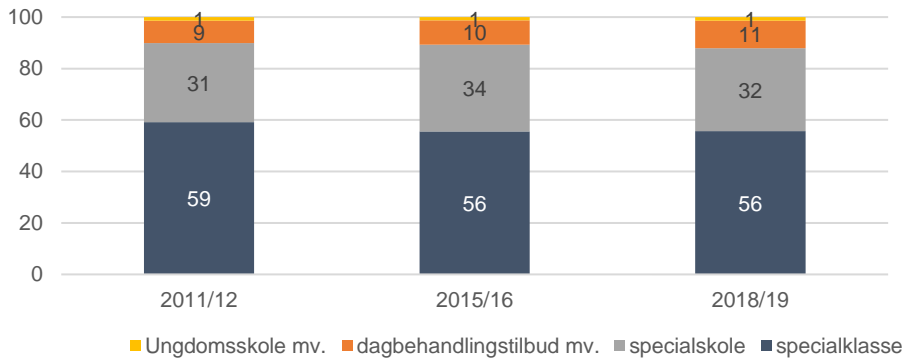
E-mail: NCA@kl.dk
Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 10 af 22

Figur 3.11

Fordeling af elever i specialtilbud 2011/12 - 2018/19, pct.

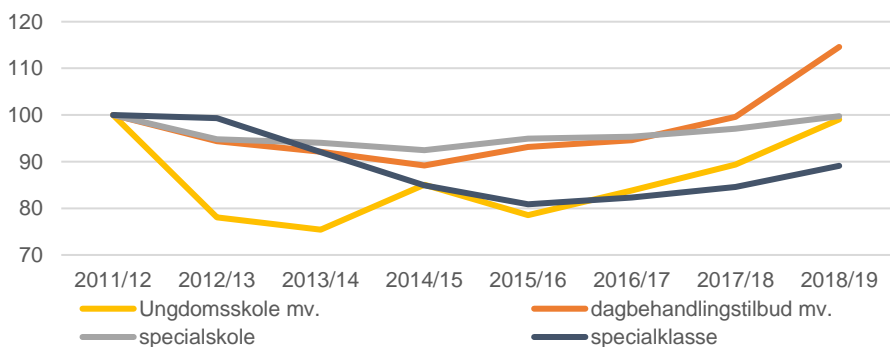
Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Den ændrede fordeling af elever i de forskellige specialtilbud har betydet, at antallet af elever i dagbehandlingstilbud og -hjem er steget med 15 pct. siden 2011/12, jf. figur 3.12. Der er især sket en kraftig stigning fra skoleåret 2017/18 til 2018/19.

Figur 3.12

Udviklingen i antallet af elever i de enkelte specialtilbud, indeks 2011/12=100

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

4 Segregeringsgraden i de kommunale og de frie grundskoler

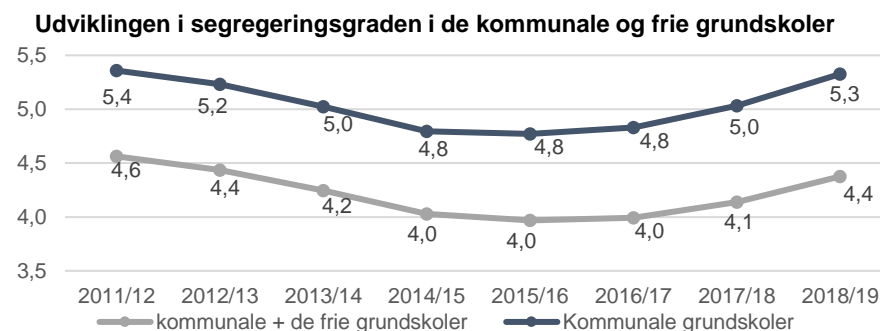
De frie grundskoler må ikke oprette specialklasser eller specialskoler¹. Det betyder, at elever i specialtilbud kun findes i de kommunale grundskoler. Med et faldende antal børn og unge i de kommunale grundskoler, som følge af lavere børnetal samt en højere andel i de frie grundskoler², kan det være med til at presse segregeringsgraden op.

I dette afsnit analyseres inddrages elever i fri- og privatskolerne, for at belyse, hvor stor betydning det har for segregeringsgraden. Dvs. udover elever i de kommunale grundskoler medtages også elever på friskoler og private grundskoler.

4.1 Udviklingen i segregeringsgraden

Ser vi på udviklingen i segregeringsgraden samlet for de kommunale og de frie grundskoler er segregeringsgraden på et lavere niveau, end når der kun medtages elever i de kommunale folkeskoler. Det skyldes, at eleverne i de frie grundskoler ikke kan gå i et specialtilbud, dermed kommer der flere elever i almenklasserne med i beregningerne.

Figur 4.1

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler og de frie grundskoler 0.-10. klasse
 Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Andelen af elever i specialtilbud i de kommunale og de frie grundskoler er steget med 0,4 procentpoint fra 4,0 pct. i 2015/16 til 4,4 pct. i 2018/19, jf. figur 4.1. Det svarer til en stigning i segregeringsgraden på 10,3 pct.

Ses der på andelen af elever i specialtilbud kun for de kommunale grundskoler er andelen steget med 0,6 procentpoint i samme periode. Det svarer til en stigning i segregeringsgraden på 11,7 pct.

¹ Dog kan de frie grundskoler tilbyde specialundervisning i nogle timer samtidig med, at de pågældende elever stadig går i en almenklasse.

² Andelen af elever i de kommunale grundskoler er faldet, mens andelen af elever i de frie grundskoler er steget. I skoleåret 2011/12 gik 15,1 pct. af eleverne på en fri- eller privatskole. I skoleåret 2018/19 var andelen steget til 18,0 pct.

Dvs. andelen af elever i specialtilbud er steget på trods af, at der i samme periode er sket en stigning i andelen af grundskoleelever i almenklasser, som går i de frie grundskoler.

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526
Dok. ID: 2812137

E-mail: NCA@kl.dk
Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

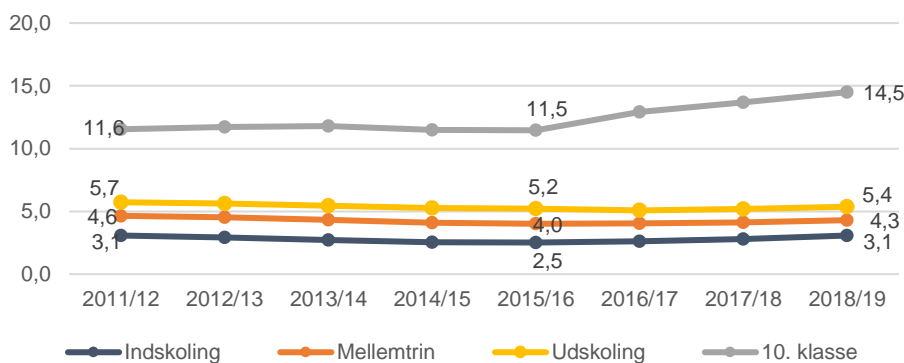
www.kl.dk
Side 12 af 22

4.2 Segregeringsgraden fordelt på klassetrin

Andelen af elever i specialtilbud i både de kommunale og de frie grundskoler er steget i indskoling, mellemtrin, udskoling samt 10. klasse, jf. figur 4.2 og 4.3.

Figur 4.2

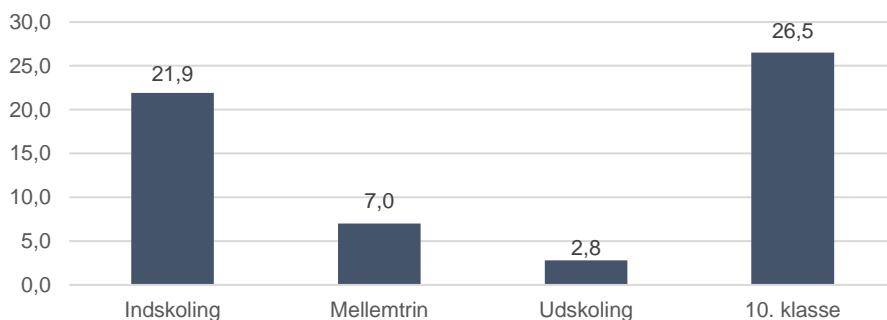
Udviklingen i segregeringsgraden fordelt på klassetrin 2011/12 - 2018/19

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler og de frie grundskoler 0.-10. klasse
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Figur 4.3

Den procentvise udvikling i segregeringsgraden over de sidste fire skoleåre (2015/16 - 2018/19) i de kommunale grundskoler + de frie grundskoler

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler og de frie grundskoler 0.-10. klasse
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

5 Socioøkonomisk baggrund

5.1 Køn

Sandsynligheden for at komme i specialtilbud er ca. 3 gange så høj for drenge som piger. Det betyder, at i hver fjerde specialelev i dag er pige, mens tre ud af fire er drenge. 7,5 pct. af drengene i folkeskolen går i et specialtilbud i skoleåret 2018/19, jf. figur 5.1. Blandt piger drejer det sig om 2,9 pct.

Andelen af elever i specialtilbud er i perioden 2015/16–2018/19 steget både for drenge og piger.

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526
Dok. ID: 2812137

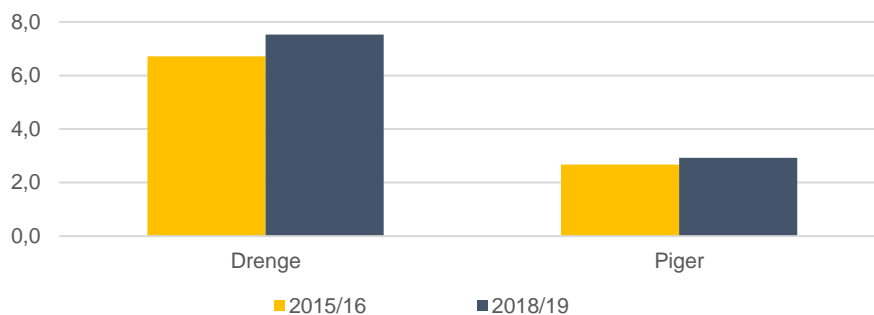
E-mail: NCA@kl.dk
Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 13 af 22

Figur 5.1

Andel elever i specialtilbud efter køn, 2015/16 og 2018/19

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse.

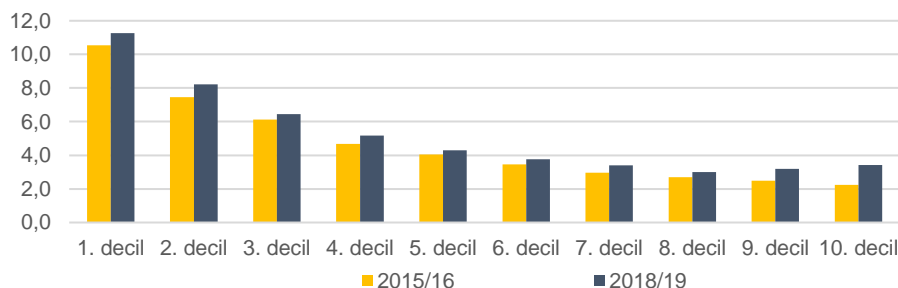
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

5.2 Indkomst

Elever fra familier fra de laveste indkomstgrupper har en højere sandsynlighed for at gå i specialtilbud, jf. figur 5.2. Således går 11,3 pct. af eleverne fra familier med de 10 pct. laveste indkomster i specialtilbud (1. decil), mens det blandt elever fra familier med de 10 pct. højeste indkomster er 3,4 pct., der går i specialtilbud (10. decil).

Figur 5.2

Andel elever i specialtilbud fordelt på indkomstdecil, 2015/16 og 2018/19

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse. Til at beregne de ti indkomstdeciler er der anvendt den ækvivalerede disponible indkomst blandt familier med elever i folkeskolen året før det pågældende år. Dvs. for skoleåret 2018/19 er der anvendt den disponible indkomst i 2017.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Alle indkomstgrupper har oplevet en stigning i andelen af elever i specialtilbud fra skoleåret 2015/16 til 2018/19, hvor andelen af elever i specialtilbud samlet steg med 0,6 procentpoint, *jf. figur 3.1 og figur 5.2*. Dog ser det ud til, at elever fra familier med de 10 pct. højeste indkomster relativt set har oplevet den største stigning i segregeringsgraden fra 2015/16 til 2018/19.

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526
Dok. ID: 2812137

E-mail: NCA@kl.dk
Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

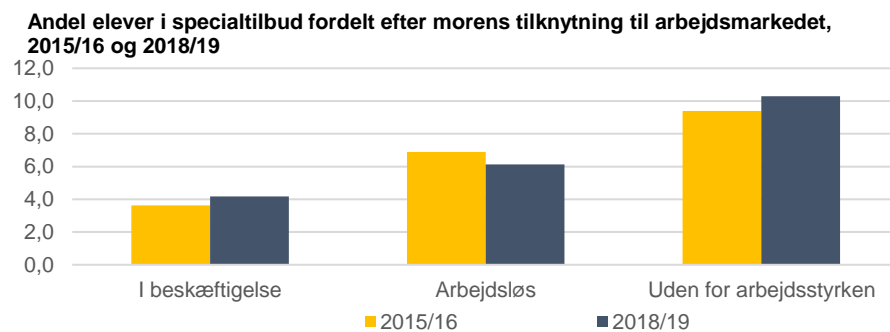
www.kl.dk
Side 14 af 22

5.3 Morens tilknytning til arbejdsmarkedet

Andelen af elever, der går i specialtilbud, er højest blandt elever, hvis mor står uden for arbejdsmarkedet. Blandt denne gruppe går 10,3 pct. af eleverne i specialtilbud. Er moren arbejdsløs er andelen 6,1 pct. og er moren i beskæftigelse er andelen 4,2 pct., *jf. figur 5.3*.

Sandsynligheden for at gå i specialtilbud er steget for gruppen af elever, hvis mor er i beskæftigelse, samt gruppen af elever, hvis mor står uden for arbejdsstyrken, siden 2015/16.

Figur 5.3

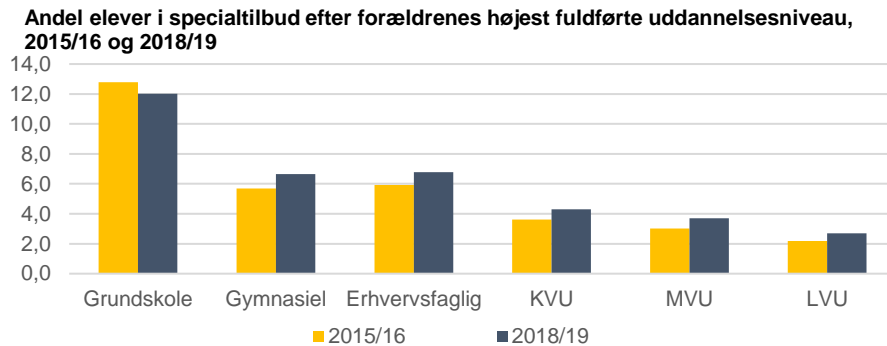

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse. Morens tilknytning til arbejdsmarkedet er bestemt ud fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik, RAS, ultimo november året før det pågældende skoleår.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

5.4 Forældrenes højest fuldførte uddannelsesniveau

Andelen af elever i specialtilbud er betydelig højere blandt elever, hvor forældrenes højest fuldførte uddannelsesniveau er grundskolen – her går 12,0 pct. af eleverne i specialtilbud. Den laveste andel findes blandt elever, hvis forældres højeste fuldførte uddannelsesniveau er en lang videregående uddannelse – her går 2,7 pct. i specialtilbud, *jf. figur 5.4*.

Figur 5.4

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526
Dok. ID: 2812137

E-mail: NCA@kl.dk
Direkte: 3370 3360

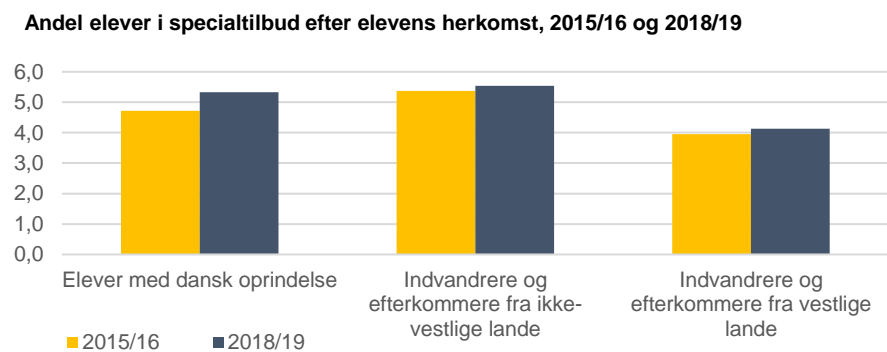
Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 15 af 22

5.5 Herkomst

Der er ikke stor forskel i andelen af elever i specialtilbud blandt de tre herkomstgrupper – elever med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere fra hhv. ikke-vestlige lande og vestlige lande, *jf. figur 5.5*. 5,3 pct. af eleverne med dansk oprindelse går i specialtilbud i folkeskolen, blandt indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande er andelen 5,5 pct. Andelen er lidt lavere for indvandrere og efterkommere fra vestlige lande, hvor 4,4 pct. går i specialtilbud.

Det er stort set kun elever med dansk oprindelse, der har oplevet en stigning i andelen af elever, der går i specialtilbud, siden stigningen i skoleåret 2015/16.

Figur 5.5

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

6 Psykiatriske diagnoser

6.1 Andelen af elever med psykiske diagnoser

5,4 pct. af eleverne i en almenklasse i de kommunale grundskoler har fået stillet mindst én psykiatrisk diagnose i løbet af deres liv i skoleåret 2018/19. Blandt elever i specialtilbud er andelen 65,5 pct., jf. figur 6.1

Jo højere klassetrin, desto større er andelen, der har fået stillet en psykiatrisk diagnose i løbet af deres liv. Blandt elever i almenklasser er andelen med en psykiatrisk diagnose 3,1 pct. i indskolingen i udskolingen er andelen steget til 7,7 pct. Blandt elever i specialtilbud er andelen med en psykiatrisk diagnose 59,3 pct. i indskolingen i udskolingen er andelen steget til 71,1 pct.

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526

Dok. ID: 2812137

E-mail: NCA@kl.dk

Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

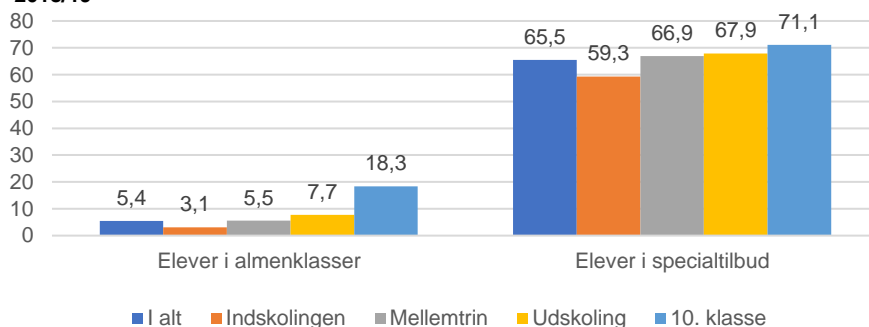
2300 København S

www.kl.dk

Side 16 af 22

Figur 6.1

Andelen af elever, der har fået stillet en psykiatrisk diagnose i løbet af deres liv, 2018/19

Note: Andelen af elever i de kommunale grundskoler, der har fået stillet mindst én psykiatrisk diagnose i hospitalspsykiatrien igennem hele deres liv. Nogle elever vil have flere psykiatriske diagnoser. Der er set på elever pr. 1. oktober 2018 i de kommunale grundskoler, mens diagnosen skal være stillet før 1. januar 2019.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

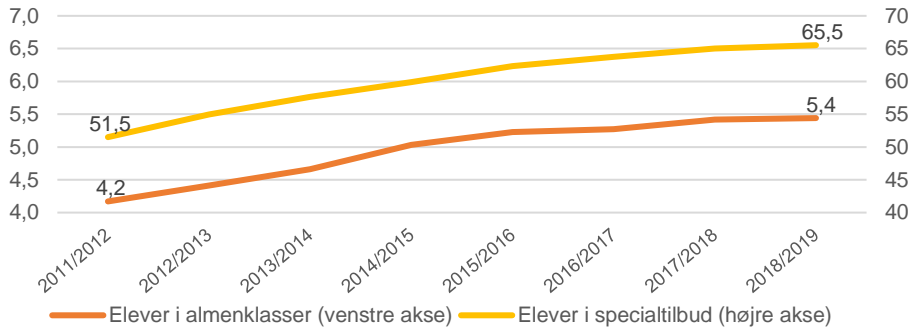
6.2 Udviklingen i andelen af elever med psykiske diagnoser

Der har generelt været en stigning i andelen af børn og unge med psykiatriske diagnoser. I de kommunale grundskoler er andelen med en psykiatrisk diagnose både steget blandt elever i almenklasser samt blandt elever i specialtilbud, jf. figur 6.2.

Siden 2011/12 er der sket en stigning i andelen af elever med en psykiatrisk diagnose på 30 pct. blandt elever i almenklasser frem til 2018/19 – fra 4,2 pct. af eleverne i 2011/12 til 5,4 pct. i 2018/19, jf. figur 6.2 og figur 6.3.

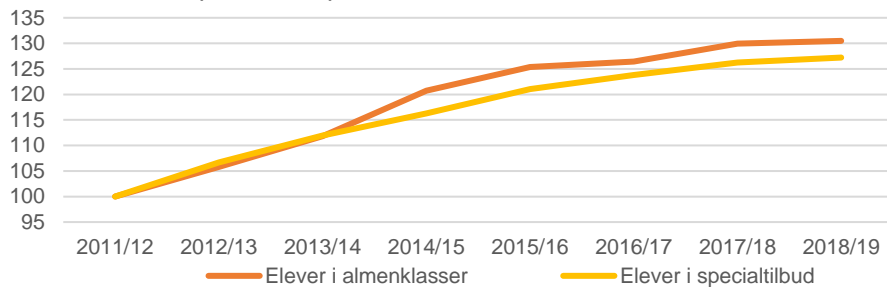
Blandt elever i specialtilbud er der sket en stigning i andelen af elever med en psykiatrisk diagnose på 27 pct. fra 51,5 pct. i 2011/12 til 65,5 pct. i 2018/19, jf. figur 6.2 og figur 6.3.

Figur 6.2
Udviklingen i andelen af elever, der har fået stillet en psykiatrisk diagnose i løbet af deres liv, 2011/12 - 2018/19

Note: Andelen af elever i de kommunale grundskoler, der har fået stillet mindst én psykiatrisk diagnose i hospitalspsykiatrien igennem hele deres liv. Nogle elever vil have flere psykiatriske diagnoser. Der er set på elever pr. 1. oktober i det pågældende skoleår i de kommunale grundskoler, mens diagnosen skal være stillet før 1. januar i det pågældende skoleår.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Figur 6.3
Udviklingen i andelen af elever, der har fået stillet en psykiatrisk diagnose i løbet af deres liv, indeks (2011/12=100)

Note: Andelen af elever i de kommunale grundskoler, der har fået stillet mindst én psykiatrisk diagnose i hospitalspsykiatrien igennem hele deres liv. Nogle elever vil have flere psykiatriske diagnoser. Der er set på elever pr. 1. oktober i det pågældende skoleår i de kommunale grundskoler, mens diagnosen skal være stillet før 1. januar i det pågældende skoleår.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Der er en tendens til, at kommuner med en høj andel af elever med en psykiatrisk diagnose også har en høj andel af elever i specialtilbud, *jf. figur 6.4*. Omvendt har kommuner med en lav andel af elever med én psykiatrisk diagnose en lav segregeringsgrad. Det er dog ikke alle kommuner, hvor dette gør sig gældende.

Dato: 21. januar 2020

 Sags ID: SAG-2018-05526
 Dok. ID: 2812137

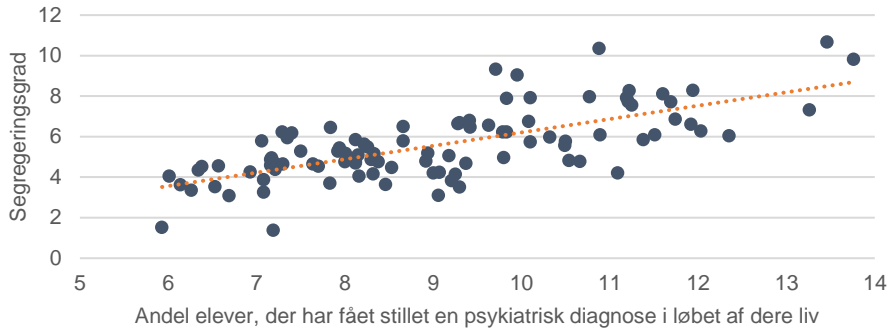
 E-mail: NCA@kl.dk
 Direkte: 3370 3360

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 17 af 22

Figur 6.4

Plot mellem segregeringsgraden og andel elever, der har fået stillet en psykiatrisk diagnose for hver kommune

*Note: Andelen af elever i de kommunale grundskoler, der har fået stillet mindst én psykiatrisk diagnose i hospitalspsykiatrien igennem hele deres liv. Nogle elever vil have flere psykiatriske diagnoser. Der er set på elever pr. 1. oktober i det pågældende skoleår i de kommunale grundskoler, mens diagnosen skal være stillet før 1. januar i det pågældende skoleår.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik*

Dato: 21. januar 2020

 Sags ID: SAG-2018-05526
 Dok. ID: 2812137

 E-mail: NCA@kl.dk
 Direkte: 3370 3360

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

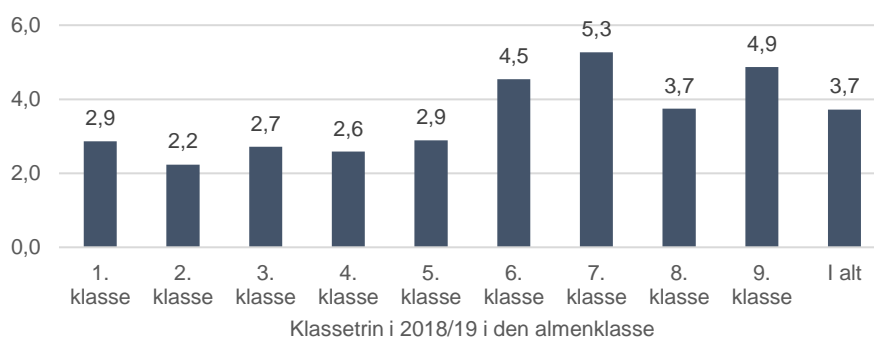
 www.kl.dk
 Side 18 af 22

7 Tilbageførte elever

I 2017/18 blev 3,7 pct. af eleverne, der gik i specialtilbud i 0. - 8. klasse, ført tilbage til en almenklasse året efter i 2018/19, *jf. figur 7.1*. Det drejer sig om godt 800 personer, svarende til knap 0,2 pct. af eleverne i de almene klasser. Andelen af tilbageførte elever er højest i udskolingen, *jf. figur 7.1*.

Figur 7.1

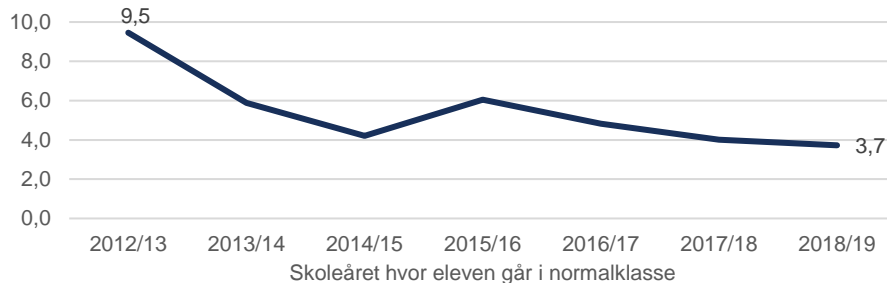
Andelen af elever, der går fra specialtilbud til almenklasse - tilbageførte elever - fordelt på klassetrin, fra skoleåret 2017/18 til 2018/19

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Efter at 96 procent-målsætningen blev indført i 2012, var andelen af tilbageførte elever til almenklasser relativt høj – på 9,5 pct. i 2012/13, *jf. figur 7.2*. Derefter har andelen af elever, der er kommet tilbage til de almene klasser, været faldende.

Figur 7.2
Udviklingen i andelen af elever, der går fra specialtilbud til en almenklasse - tilbageførte elever

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Dato: 21. januar 2020

 Sags ID: SAG-2018-05526
 Dok. ID: 2812137

 E-mail: NCA@kl.dk
 Direkte: 3370 3360

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 19 af 22

8 9. klasses afgangseksamen

Blandt elever i specialtilbud i 9. klasse er det kun 9 pct., der tager alle syv obligatoriske prøver til folkeskolens 9. klasses afgangseksamen, *jf. figur 8.1*. Blandt elever i almenklasser er det 92 pct. af eleverne.

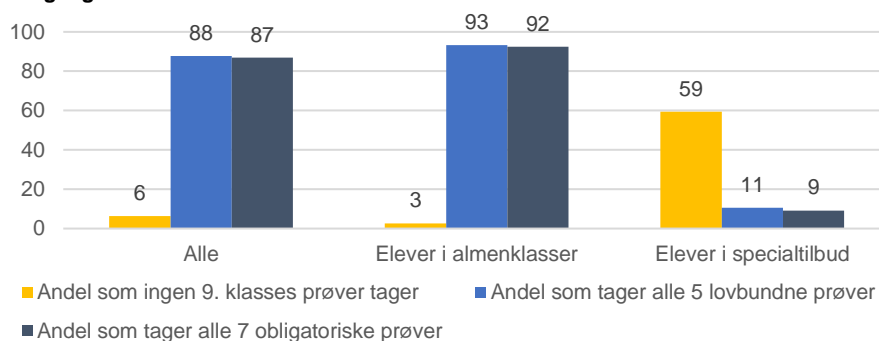
9. klasses afgangseksamen består af 7 obligatoriske prøver, hvoraf der er 5 lovbundne prøver og 2 udtræksfag:

5 lovbundne:

- Dansk mundtlig
- Dansk skriftlig (bestående af 3 delprøver)
- Matematik skriftlig (bestående af 2 delprøver)
- Engelsk mundtlig
- Fællesprøve i fysik, kemi, biologi og geografi (før 2017 bestod prøven kun af fysik/kemi)

2 udtræksfag:

- Ét humanistisk fag (fx tysk, fransk, historie, samfundsfag)
- Ét naturfagligt fag (fx matematik mundtlig, idræt)

Figur 8.1
Andelen af 9. klasseseleverne i skoleåret 2017/18, der tager 9. klasses afgangseksamen i 2018

Note: Beregnet for elever, der er registreret i 9. klasse i hele skoleåret 2017/18 - frem til og med 1. maj 2018.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Det skal bemærkes, at eleverne kan tage 9. klasses afgangseksamen, hvis de vælger at tage en 10. klasse eller tager 9. klasse igen. I figur 8.1 er der kun set på elever, der går i 9. klasse, og som tager 9. klasses afgangseksamen, dvs. alle 7 obligatoriske prøver.

Andelen af elever, der ingen prøver tager i 9. klasses afgangseksamen, er relativ høj blandt elever i specialtilbud. I sommeren 2018 var det 59 pct. af eleverne i specialtilbud i 9. klasse, der ikke tog nogen prøver. Blandt elever i almenklasser var andelen 3 pct., *jf. figur 8.1*.

Der er ikke stor forskel på, hvor stor en andel af eleverne, der tog alle 7 obligatoriske prøver, mellem de forskellige specialtilbud: specialklasser, specialskoler og dagbehandlingstilbud/-hjem. Andelen af 9. klasses elever, der ikke tager nogen 9. klasses prøver, er lavere blandt elever i specialklasser end blandt elever i specialskoler og dagbehandlingstilbud/-hjem, *jf. figur 8.2*.

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526
Dok. ID: 2812137

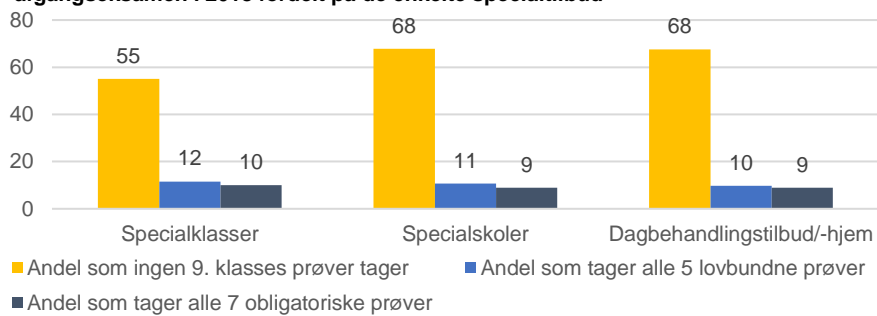
E-mail: NCA@kl.dk
Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 20 af 22

Figur 8.2

Andelen af 9. klasses specialeleverne i skoleåret 2017/18, der tager 9. klasses afgangseksamen i 2018 fordelt på de enkelte specialtilbud

Note: Beregnet for elever, der er registreret i 9. klasse i hele skoleåret 2017/18, dvs. frem til og med 1. maj 2018.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

9 Overgangen til ungdomsuddannelse

88 pct. af eleverne, der gik i almenklasse i 9. klasse, er 15 måneder efter 9. klasse i gang med en gymnasial eller erhvervsfaglig ungdomsuddannelse, *jf. tabel 9.1*. Blandt elever, der i 9. klasse gik i et specialtilbud, er andelen 21 pct.

Tabel 9.1 Fordeling af hhv. elever i almenklasser og specialtilbud 3 og 15 måneder efter 9. klasse på igangværende uddannelse

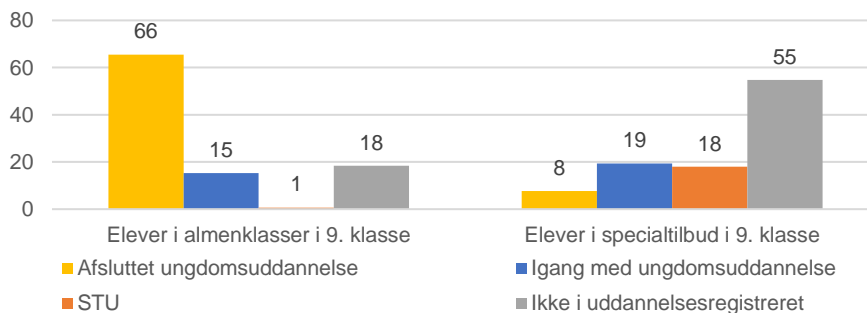
	3 måneder efter 9. klasse Skoleåret 2017/18		15 måneder efter 9. klasse Skoleåret 2016/17	
	Elever i almenklasser	Elever i specialtilbud	Elever i almenklasser	Elever i specialtilbud
9. /10. klasse	47,6	76,6	1,7	15,2
• 9. klasse	0,4	4,5	0,1	0,8
• 10. klasse	17	26,3	0,7	2,5
• Efterskole	26,4	6,1	0,3	1,7
• Efterskole med særligt tilbud	0,7	7,6	0,1	4,6
• Kommunale ungdomsskoler	3,1	5,8	0,5	2,0
• Specialskole og dagbehandlingstilbud mv.	0,1	26,3	0,1	3,8
Erhvervsfaglig uddannelse	7,7	2,9	16,5	14,6
Gymnasial uddannelse	38,9	1,2	71,4	6,6
STU	0,0	4,2	0,4	25,1
Ikke i gang med en uddannelse	5,8	15,2	10,1	38,4
I alt	100	100	100	100

Note: Hovedkategorien *Gymnasial* dækker over følgende uddannelser: HF, HHX, HTX, internationale gymnasiale uddannelser, STX og studenterkurser. *Ikke i gang med en uddannelse* er elever, der ikke findes i uddannelsesregisteret i den pågældende periode. Fordelt på om de gik i almenklasse eller i specialtilbud i 9. klasse.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

80,1 pct. af eleverne, der gik i en almenklasse i 9. klasse i skoleåret 2012/13, har afsluttet eller er i gang med en ungdomsuddannelse. Blandt eleverne, der gik i et specialtilbud i 9. klasse, er andelen 27,1 pct.

Figur 9.1

Fordeling af hvor eleverne er 4 år og 3 mdr. efter 9. klasse

Note: Beregnet for de kommunale grundskoler 0.-10. klasse

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

18,4 pct. af eleverne, der gik i en almenklasse i 9. klasse, er ikke i gang med en uddannelse eller har afsluttet ungdomsuddannelse (dvs. står ikke i uddannelsesregisteret) 4 år og 3 måneder efter 9. klasse, *jf. figur 9.1*. Knap

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526
Dok. ID: 2812137

E-mail: NCA@kl.dk
Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 21 af 22

halvdelen (45,6 pct.) af disse unge er i beskæftigelse, mens den resterende halvdel (53,4 pct.) står uden for arbejdsstyrken, *j. figur 9.2.*

54,8 pct. af eleverne, der gik et specialtilbud i 9. klasse, er ikke i gang med en uddannelse eller har afsluttet ungdomsuddannelse (dvs. står ikke i uddannelsesregisteret) 4 år og 3 måneder efter 9. klasse, *jf. figur 9.1.* Hver femte af disse unge er i beskæftigelse, mens de resterende 80 pct. står udenfor arbejdsstyrken, *jf. figur 9.2.*

Dato: 21. januar 2020

Sags ID: SAG-2018-05526
Dok. ID: 2812137

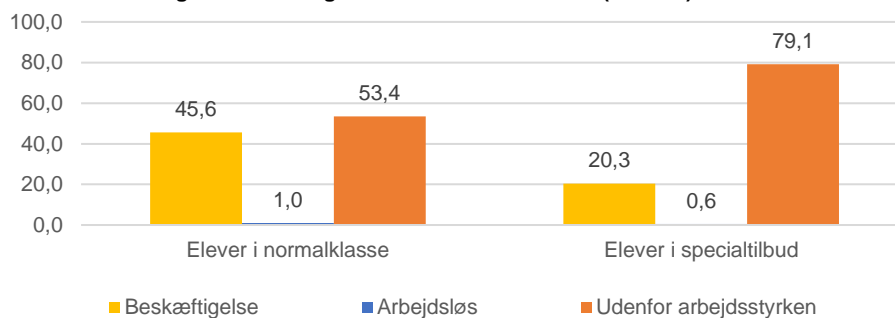
E-mail: NCA@kl.dk
Direkte: 3370 3360

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 22 af 22

Figur 9.2

Fordeling af elevernes arbejdsmarkedstilknytning, blandt elever der ikke er i uddannelsesregisteret 4 år og 3 måneder efter 9. klasse (2012/13)

Note: Arbejdsmarkedstilknytningen er fra RAS, referencetidspunktet for arbejdsmarkedstilknytningen er ultimo november 2017. Der er kun set på den primære beskæftigelse.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Personer uden for arbejdsstyrken består af en række forskellige socioøkonomiske grupper. De største grupper for de 9. klasses elever, der hverken har afsluttet eller er i gang med en ungdomsuddannelse er:

- Kontanthjælp (passiv)
- Kursister³
- Vejledning og opkvalificering
- førtidspension (gælder for 18,7 pct. af elever, der i 9. klasse gik i specialtilbud)
- øvrige uden for arbejdsstyrken

³ Kursister er bl.a. personer, der er i gang med en uddannelse på højskole eller er i gang med en supplerende hf-uddannelse